

Projekt

**UCHWAŁA NR XXV/167/26
RADY GMINY TUREK**

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie zatwierdzenia Soleckiej Strategii Rozwoju Kowali Księżych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zmianą) Rada Gminy Turek uchwala, co następuje:

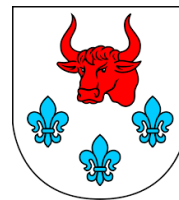
§ 1. Zatwierdza się Solecką Strategię Rozwoju Kowali Księżych, przyjętą przez zebranie wiejskie Sołectwa Kowale Księżę, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Ireneusz Kolenda

Załącznik
do uchwały nr XXV/167/26
Rady Gminy Turek
z dnia 25 marca 2026 r.

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU KOWALI KSIĘŻYCH

w gminie TUREK
na okres styczeń 2026 – grudzień 2030

Dokument opracowany przez:

Ireneusz Kolenda
Joanna Sobczak
Eugeniusz Linka
Ewelina Michałowicz
Gabriela Kolenda

z udziałem moderatora: Niny Kropidłowskiej

Listopad 2025

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Karta diagnozy zaawansowania Odnowy Miejscowości	4
II. Sprawozdanie z wizji w terenie	7
IV. Analiza zasobów	9
V. Analiza SWOT	23
VI. Analiza potencjału rozwojowego	24
VII. Wizja.....	26
VIII. Program długoterminowy Odnowy Miejscowości	27
IX. Program krótkoterminowy Odnowy Miejscowości.....	33

I. WSTĘP

Sołecka Strategia Rozwoju Kowali Księżych została opracowana zgodnie z założeniami i metodyką programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”, realizowanego przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Dokument powstał w wyniku wspólnej pracy mieszkańców sołectwa, przedstawicieli organizacji lokalnych oraz moderatorów odnowy wsi w trakcie warsztatów diagnostyczno-planistycznych.

Strategia ma charakter praktycznego narzędzia planowania rozwoju i koordynacji działań społeczności lokalnej. Obejmuje diagnozę zasobów, analizę mocnych i słabych stron, sformułowanie wizji, celów strategicznych oraz planu działań, zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych. Jej celem jest wskazanie kierunków działań, które przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców, wzmocnienia więzi społecznych oraz kształtowania tożsamości lokalnej.

Strategia może być wykorzystana przy ubieganiu się o wsparcie przedsięwzięć odnowy wsi z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym również w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”. Dokument ten powinien być również punktem odniesienia przy planowaniu inwestycji i przedsięwzięć w ramach funduszu sołeckiego, inicjatyw lokalnych oraz działań organizacji społecznych.

Strategia odzwierciedla ideę odnowy wsi jako procesu społecznego, w którym najważniejszym podmiotem są mieszkańcy – inicjatorzy i realizatorzy działań na rzecz swojej miejscowości.

II. KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI/MIEJSCOWOŚCI

Gmina: TUREK

Sołectwo/Miejscowość (miasto): KOWALE KSIĘŻE

Liczba mieszkańców: 415

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	brak działań		istnieje tylko rada sołecka/brak organizacji, brak wyodrębnionych jednostek samorządu pomocniczego w mieście		brak planowania działań w wymiarze całej wsi/miejscowości	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne		zawiązana grupa odnowy wsi/miejscowości		opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi/miejscowości	
	porządkowanie wsi/miejscowości					
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)		podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi/miejscowości		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi/miejscowości i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					
B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb	X	liczna grupa odnowy wsi/miejscowości (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)		systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	X
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi/miejscowości		wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	X

	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji		skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi/ w miejscowości	X	proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	X
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi/miejscowości	X	„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi/miejscowości	X	projektowanie działań (projekty)	X
					pozyskiwanie środków zewnętrznych	X
	projekty wyróżniające wieś/miejscowość, kształtuje się centrum wiejskie/miejscowości	X	liczne stowarzyszenie odnowy wsi/miejscowości		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi/miejscowości)	X
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne	X	animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
	powszechna odnowa prywatnych posesji				promocja wsi/miejscowości	
D Całościowa	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)				kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	ukształtowane „centrum wiejskie”/centrum miejscowości		Stowarzyszenie odnowy wsi/miejscowości instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej), rozwój wsi/miejscowości oparty na aktywności kluczowych grup			
					powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	

			mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)					
	projekty kreujące „wieś/miejscowość tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi/miejscowości					

Wstaw X gdy spełnia warunek

III. SPRAWOZDANIE Z WIZJI W TERENIE

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: Kowale Księżę, 25.11.2025 r. Uczestnicy: Eugeniusz Linka – sołtys Kowali Księżych, Nina Kropidłowska - moderator Programu Wielkopolska Odnowa Wsi

Sołectwo Kowale Księżę położone jest w gminie Turek, w powiecie tureckim, na obszarze Wielkopolski. Miejscowość stanowi jedyną miejscowość w granicach sołectwa. Otoczenie miejscowości tworzą pola uprawne, łąki, niewielkie zagajniki oraz pasy drzew, które układają się w mozaikę rolniczo-leśną sprzyjającą zachowaniu bioróżnorodności oraz walorów krajobrazowych.

Ukształtowanie terenu jest łagodnie pofałdowane, co sprzyja rekreacji na świeżym powietrzu, spacerom oraz wycieczkom rowerowym. Przez miejscowość przepływa rzeka Kiełbaska, będąca lewym dopływem Warty, stanowiąca istotny element lokalnego krajobrazu przyrodniczego.

Zabudowa Kowali Księżych ma charakter typowo wiejski. Dominują domy jednorodzinne o funkcjonalnej formie, zlokalizowane głównie wzdłuż dróg. Zachowały się również pojedyncze starsze budynki gospodarcze i stodoły, które podkreślają tradycyjny charakter wsi i stanowią świadectwo jej historii. Posesje są w większości zadbane, a krajobraz wiejski zachowuje harmonijny i estetyczny wygląd.

Układ komunikacyjny miejscowości opiera się przede wszystkim na drogach gminnych oraz kilku drogach wewnętrznych. Większość dróg gminnych posiada nawierzchnię asfaltową, natomiast niewielka część dróg ma charakter gruntowy. Na terenie wsi wybudowano około 2 km chodników, co w znaczący sposób poprawiło bezpieczeństwo pieszych. Oświetlenie uliczne funkcjonuje w większości rejonów miejscowości, przy czym część opraw stanowią lampy sodowe starszego typu. W Kowalach Księżych funkcjonuje sieć szerokopasmowego internetu, obejmująca część miejscowości na odcinku około 1,5 km. W pozostałych obszarach mieszkańcy korzystają z internetu radiowego lub usług operatorów sieci komórkowych.

Istotnym elementem przestrzeni publicznej są obiekty użyteczności publicznej, które pełnią funkcję centrów życia społecznego i kulturalnego. W miejscowości działa remiza OSP pełniąca funkcję świetlicy wiejskiej, wraz z przyległym terenem rekreacyjnym wyposażonym w altanę, wykorzystywanym do spotkań, rekreacji oraz organizacji imprez plenerowych. W niedalekiej odległości znajduje się Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności, zlokalizowane w budynku po dawnej szkole, dysponujące kilkoma salami oraz zapleczem kuchennym.

Przy Wiejskim Centrum Lokalnej Aktywności zlokalizowane jest zaplecze sportowo-rekreacyjne obejmujące trawiaste boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni, siłownię zewnętrzną oraz plac zabaw dla dzieci. Infrastruktura ta odgrywa ważną rolę w integracji mieszkańców, aktywizacji społecznej oraz promocji aktywnego stylu życia.

W przestrzeni wsi obecne są także przydrożne kapliczki i krzyże, które stanowią ważne punkty orientacyjne i symboliczne, wpisane w lokalną tożsamość oraz duchowe dziedzictwo Kowali Księżych.

Miejscowość charakteryzuje się wysokim poziomem aktywności społecznej. Na terenie Kowali Księżych działają organizacje pozarządowe, które angażują się w różnorodne inicjatywy społeczne, kulturalne, edukacyjne i sportowe. Są to Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Księżych, Stowarzyszenie „Nasze Kowale” oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Kowalach Księżych. Organizacje te współtworzą lokalne życie społeczne i stanowią istotny kapitał społeczny wsi. Wieś Kowale Księżę korzysta z Funduszu Sołeckiego, który stanowi ważne narzędzie realizacji lokalnych inicjatyw oraz inwestycji odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Środki te są wykorzystywane m.in. na działania związane z poprawą infrastruktury, organizację wydarzeń integracyjnych oraz wsparcie aktywności społecznej.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną.

Infrastruktura komunikacyjna wsi

Centrum Aktywności Lokalnej

Remiza OSP - świetlica wiejska

Altana

Plac zabaw

Siłownia

IV. ANALIZA ZASOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I					
RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje*	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	Kowale Księżę to wieś położona w gminie Turek, w powiecie tureckim, na obszarze Wielkopolski — regionie o zróżnicowanym krajobrazie i urozmaiconej rzeźbie terenu. Przeważająca rzeźba: teren o łagodnie falistym charakterze, typowy dla wielu części Wielkopolski, gdzie pojawiają się niewielkie wzniesienia i doliny, co nadaje krajobrazowi malowniczy, naturalny charakter. Elementy zieleni: w okolicy można spotkać pola uprawne, łąki, niewielkie zagajniki i pasy drzew, które tworzą mozaikę rolniczo-leśną, sprzyjającą bioróżnorodności. Walory estetyczne: krajobraz wiejski jest harmonijny, z licznymi, zadbanymi posesjami, tradycyjną zabudową i otwartymi przestrzeniami, co wpływa na atrakcyjność i przyjazny charakter miejscowości. Walory rekreacyjne: łagodnie pofałdowany teren sprzyja spacerom, rowerowym wycieczkom i rekreacji na świeżym powietrzu, co jest cennym atutem dla mieszkańców i turystów.	x		
	stan środowiska	Kowale Księżę to miejscowość położona w otoczeniu naturalnych i rolniczych terenów, które charakteryzują się dobrą jakością środowiska. Powietrze jest tu relatywnie czyste, co sprzyja zdrowemu stylowi życia mieszkańców oraz rozwojowi lokalnej przyrody. W okolicy przeważają tereny rolnicze o umiarkowanym stopniu intensyfikacji upraw, dzięki czemu środowisko nie jest nadmiernie obciążone zanieczyszczeniami chemicznymi. Występują liczne łąki, zadrzewienia śródpolne oraz niewielkie zagajniki, które pełnią ważną rolę w utrzymaniu bioróżnorodności oraz stabilizacji mikroklimatu. Wody powierzchniowe – rowy melioracyjne i niewielkie cieki – są monitorowane pod kątem jakości, a lokalna społeczność dba o ich utrzymanie w stanie zapewniającym odpowiedni odpływ i ograniczającym ryzyko podtopień. Dzięki działaniom ochronnym prowadzonym przez mieszkańców oraz lokalne organizacje, środowisko naturalne miejscowości jest		x	

		zadbane i sprzyja rekreacji oraz edukacji ekologicznej. Istotne są również lokalne inicjatywy związane z segregacją odpadów oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii.			
	walory klimatu	Klimat Kowali Księżych jest typowy dla obszaru Wielkopolski — umiarkowany, przejściowy między klimatem oceanicznym a kontynentalnym. Charakteryzuje się stosunkowo łagodnymi zimami oraz ciepłymi, umiarkowanie wilgotnymi latami, co sprzyja zarówno rolnictwu, jak i komfortowi życia mieszkańców. Dzięki umiarkowanym opadom i korzystnej strukturze termicznej, warunki klimatyczne sprzyjają rozwojowi różnorodnej roślinności uprawnej oraz naturalnej, wspierając bioróżnorodność w otaczających terenach zielonych. Występujące wiatry i nasłonecznienie tworzą dobre warunki dla aktywności na świeżym powietrzu, takich jak spacer, rekreacja czy turystyka. Relatywnie stabilny klimat z niewielkimi wahaniami temperatur w ciągu roku wpływa na komfort mieszkańców oraz długoterminową przewidywalność warunków dla lokalnego rolnictwa i gospodarki.	x		
	walory szaty roślinnej	Szata roślinna Kowali Księżych odzwierciedla typowy krajobraz wiejski regionu Wielkopolski, charakteryzujący się mozaiką różnorodnych form roślinności, które tworzą harmonijną i cenną pod względem ekologicznym przestrzeń. Na terenie wsi dominują pola uprawne, na których rolnicy tradycyjnie uprawiają zboża, kukurydzę oraz rośliny pastewne. Obecność łąk i pastwisk sprzyja zachowaniu naturalnych gatunków traw i roślin zielnych, które są ważnym elementem bioróżnorodności i stanowią siedliska dla wielu owadów, ptaków i drobnych ssaków. W krajobrazie istotną rolę pełnią zadrzewienia śródpolne oraz nieliczne zagajniki, które pełnią funkcje ochronne. W przestrzeni publicznej i prywatnej zadbane nasadzenia drzew owocowych i ozdobnych, a także ogrody przydomowe, wzbogacają różnorodność roślinną i wpływają na estetykę miejscowości.	x		
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Nie ma			
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Kowale Księże stanowią dogodne środowisko dla różnorodnej fauny typowej dla terenów wiejskich i półnaturalnych. Łąki, pola uprawne, zadrzewienia śródpolne oraz niewielkie zagajniki tworzą ważne siedliska dla wielu gatunków zwierząt.	x		

		Wśród ptaków można spotkać liczne gatunki lęgowe i migrujące, takie jak wróble, kosy, czajki, żurawie czy bociany. Zadrzewienia i zagajniki są schronieniem dla sikorek, dzięciołów i innych ptaków leśnych, a także stanowią miejsca gniazdowania dla sów. Na terenach zielonych i w zagajnikach żyją ssaki, takie jak sarny, zające, jeże, bobry czy borsuki. Na okolicznych polach można również zauważyć drobne gryzonie oraz liczne owady.			
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Przez Kowale Księżę przepływa rzeka Kiełbaska, stanowiąca lewy dopływ Warty.	x		
	wody podziemne	niezidentyfikowane			
	gleby	Gleby na terenie miejscowości cechują się niską klasą bonitacyjną i znacznym zróżnicowaniem.		x	
	kopaliny	Najczęściej spotykanymi kopalinami są złoża surowców mineralnych wykorzystywanych w budownictwie i rolnictwie, takie jak piaski, żwiry oraz gliny.	x		
KULTUROWY	walory architektury	Architektura Kowali Księżych odzwierciedla tradycyjny charakter wiejskiego krajobrazu Wielkopolski, łącząc historyczne elementy z nowoczesnymi rozwiązaniami dostosowanymi do potrzeb współczesnych mieszkańców. Wsi towarzyszy urok typowej zabudowy wiejskiej – domy jednorodzinne o funkcjonalnej formie. Zachowane są także nieliczne starsze budynki gospodarcze i stodoły, które podkreślają wiejski klimat i są świadectwem lokalnej historii. Ważnym elementem przestrzeni są obiekty użyteczności publicznej – świetlica wiejska i Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności, które stanowią centra życia społecznego i kulturalnego. Ich architektura łączy funkcjonalność z estetyką. Przydrożne kapliczki i krzyże, stanowią ważne punkty orientacyjne i symboliczne, wpisane w lokalną tożsamość i duchowe dziedzictwo wsi.		x	
	walory przestrzeni publicznej	Przestrzeń publiczna w Kowalach Księżych jest dobrze zaprojektowana i funkcjonalna. Centrum życia wiejskiego stanowią świetlica wiejska oraz Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności, które pełnią rolę miejsc spotkań, warsztatów, wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Otoczenie tych obiektów zostało starannie zagospodarowane – jest boisko trawiaste do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, siłownia zewnętrzna, plac zabaw, altana.		x	
	walory przestrzeni prywatnej	Przestrzeń prywatna w Kowalach Księżych charakteryzuje się starannym			x

		zagospodarowaniem i dbałością o estetykę, co podkreśla wyjątkowy charakter miejscowości. Mieszkańcy troszczą się o swoje posesje, utrzymując je w czystości, porządku oraz harmonii z otoczeniem naturalnym. Domy jednorodzinne otoczone są zadbanymi ogrodami i terenami zielonymi, na których dominują nasadzenia kwiatów, krzewów i drzew ozdobnych i owocowych.			
	zabytki i pamiątki historyczne	Kowale Księżę, choć niewielka wieś, posiada cenne dziedzictwo historyczne, które stanowi ważny element lokalnej tożsamości i kultury. Wśród najważniejszych pamiątek znajdują się tradycyjna kapliczka oraz przydrożne krzyże, które od wielu lat pełnią funkcję duchowych i kulturowych punktów orientacyjnych. Na terenie wsi są też zachowane elementy dawnej zabudowy wiejskiej, takie jak stare domy i budynki gospodarcze czy fundamenty historycznych budowli, które przypominają o tradycyjnych formach życia i pracy rolników.		x	
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	W Kowalach Księżych ważną rolę w życiu społeczności odgrywają miejsca i symbole kultu, które są głęboko zakorzenione w tradycji oraz codziennej praktyce mieszkańców. Miejsca kultu to przede wszystkim jedna kapliczka i dwa przydrożne krzyże, które stanowią istotne punkty duchowej refleksji i modlitwy. Są one pielęgnowane i regularnie odnawiane przez lokalną społeczność, a ich obecność w przestrzeni wiejskiej symbolizuje wiarę oraz ciągłość tradycji religijnych. Ważną rolę odgrywają lokalni liderzy wspólnot religijnych oraz osoby angażujące się w organizację obrzędów i uroczystości kościelnych. Przedmioty kultu obejmują różnorodne elementy wykorzystywane podczas nabożeństw i świąt, takie jak krzyże, świece, obrazy świętych, figury oraz elementy dekoracyjne. Wiele z nich ma charakter pamiątek rodzinnych lub lokalnych, przekazywanych z pokolenia na pokolenie.		x	
	święta, odpusty, pielgrzymki	W Kowalach Księżych życie religijne i społeczne silnie łączą się poprzez organizację licznych świąt, odpustu i pielgrzymek, które są ważnym elementem lokalnej tradycji i wspólnoty. Święta kościelne, takie jak Boże Narodzenie, Wielkanoc, czy święto Matki Bożej Zielnej, są obchodzone z dużą troską i zaangażowaniem mieszkańców. Charakterystyczne są wspólne modlitwy i śpiewy przy krzyżach i kapliczce – nabożeństwa majowe, nabożeństwa październikowe, msze św. za mieszkańców.		x	

		Odpust parafialny ku czci patronki parafii stanowi ważne wydarzenie religijne i społeczne.. Pielgrzymki są formą wyrażania wiary oraz duchowego przeżycia, które integruje społeczność Kowali Księżych z szerszym kręgiem wiernych. Mieszkańcy aktywnie uczestniczą w pielgrzymkach do znanych miejsc kultu, takich jak Galew (pielgrzymka piesza), Licheń czy Jasna Góra.			
	tradycje, obrzędy, gwara	Kowale Księżę to miejscowość, w której żywe są lokalne tradycje i obrzędy, przekazywane z pokolenia na pokolenie, stanowiące fundament tożsamości kulturowej mieszkańców. Tradycje obejmują przede wszystkim coroczne święta i uroczystości wiejskie, takie jak dożynki, majówki, procesje Bożego Ciała, święta Bożego Narodzenia czy Wielkanocy. Obrzędy w Kowalach Księżych mają zarówno religijny, jak i ludowy charakter. Obejmują one tradycyjne praktyki modlitewne, błogosławieństwa pól, święcenia pokarmów oraz śpiewy i tańce towarzyszące ważnym uroczystościom. Gwara używana w Kowalach Księżych jest elementem dziedzictwa językowego regionu Wielkopolski. Charakteryzuje się specyficznymi cechami fonetycznymi, słownictwem i zwrotami, które nadają jej unikalny charakter.		x	
	legends, podania i fakty historyczne	W Kowalach Księżych lokalne legendy i podania są przekazywane ustnie z pokolenia na pokolenie, wzbogacając kulturę i tożsamość mieszkańców. Legendy mówią o dawnych kowalach, od których pochodzi nazwa wsi. Według jednej z opowieści, pierwsi osadnicy – zręczni rzemieślnicy kowalscy – osiedlili się tutaj ze względu na dogodny dostęp do naturalnych surowców i czystej wody. Ich warsztaty i kowalskie kowadła były sercem wsi, a ich umiejętności przyczyniały się do rozwoju lokalnej społeczności i okolicznych gospodarstw. Podania lokalne często dotyczą wydarzeń związanych z rzeką Kiełbaską oraz dawnymi szlakami handlowymi. Fakty historyczne potwierdzają, że Kowale Księżę były przez wieki osadą o charakterze rolniczo-rzemieślniczym, co podkreśla ich rozwój i funkcję w regionie. Wieś przetrwała różne okresy historyczne, zachowując swoje tradycje i rozwijając się wraz z lokalną społecznością.	x		
	przekazy literackie	Niezidentyfikowane			

	ważne postacie i przekazy historyczne	Historia Kowali Księżych, choć nierozdzielnie związana z dziejami gminy Turek i regionu wielkopolskiego, kryje również w sobie ślady konkretnych osób i wydarzeń, które odcisnęły piętno na lokalnej tożsamości. W przekazach historycznych pojawiają się informacje o dawnych właścicielach ziemskich i gospodarzach, którzy odegrali kluczową rolę w rozwoju wsi. W pamięci starszych mieszkańców zapisały się wieloletnie autorytety lokalne – zasłużeni nauczyciele, działacze społeczni, strażacy-ochotnicy czy osoby związane z pracą na rzecz parafii. Warto odnotować również wkład społeczników związanych z OSP, których działalność była fundamentem bezpieczeństwa i rozwoju wspólnoty. Przekazy historyczne dotyczą także czasów wojny i okupacji. Wspomina się o mieszkańcach, którzy angażowali się w pomoc sąsiedzką, ukrywali poszukiwane osoby lub brali udział w lokalnych strukturach oporu — choć często były to działania skromne, typowe dla małych wsi, ich pamięć jest pielęgnowana przez rodziny i społeczność. W okresie powojennym ważną rolę odegrali pionierzy rozwoju infrastrukturalnego: osoby zaangażowane w elektryfikację, budowę dróg, modernizację gospodarstw oraz rozwój rolnictwa. W ich działaniach widoczne są początki współczesnego oblicza Kowali Księżych.	x		
	specyficzne nazwy	W Kowalach Księżych używa się nazw: „Morgi” i „Mała Wieś”, które odnoszą się do obszarów miejscowości oddalonych od głównej, zwartej zabudowy wsi. Są to tradycyjne, zwyczajowe określenia funkcjonujące od pokoleń w mowie mieszkańców. Obie nazwy stanowią ważny element mentalnej mapy wsi, pomagając mieszkańcom orientować się w przestrzeni i budując poczucie przynależności do określonej części Kowali Księżych.	x		
	specyficzne potrawy	W Kowalach Księżych zachowały się tradycyjne potrawy, które od pokoleń stanowią element lokalnej kuchni domowej. Są one przygotowywane szczególnie podczas rodzinnych spotkań, dożynek, festynów i wydarzeń organizowanych przez Stowarzyszenie „Nasze Kowale” i KGW. Do najbardziej charakterystycznych należą: • Smalec wiejski z dodatkami, podawany z domowym chlebem i ogórkiem kiszonym. • Prażaki (prażuchy) przygotowywane z gotowanych ziemniaków, mąki i okrasy. Podawane na ciepło z kapustą zasmażaną.		x	

		• Żurek kwaszony na naturalnym zakwasie z dodatkiem kiełbasy, ziemniaków i jajka. • Pyry z gzikiem – ziemniaki gotowane „w mundurkach” podawane z twarogiem wymieszanym ze śmietaną i szczypiorkiem. • Swojskie wypieki – ciasto drożdżowe, babki, placki z owocami, szarlotki, serniki.			
	dawne zawody	W Kowalach Księżych przez dziesięciolecia funkcjonowały tradycyjne zawody, ściśle związane z rolniczym charakterem wsi oraz codziennymi potrzebami mieszkańców. Choć wiele z nich zanikło wraz z postępem technologicznym i zmianami cywilizacyjnymi, stanowią ważną część lokalnej historii i dziedzictwa kulturowego. Kowal, cieśla, stolarz, młynarz, gospodarz, robotnik rolny.		x	
	zespoły artystyczne, twórcy	W Wiejskim Centrum Lokalnej Aktywności organizowane są warsztaty rękodzielnicze, warsztaty plastyczne, tworzone są dekoracje i pamiątki. Często animują je członkinie Stowarzyszenia „Nasze Kowale” oraz zaprzyjaźnieni rękodzielnicy.	x		

ANALIZA ZASOBÓW – część II

RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje*	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	Kowale Księżę oferują atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową, które odpowiadają na potrzeby osób poszukujących spokojnego i zielonego miejsca do życia blisko natury, a jednocześnie z dobrym dostępem do infrastruktury.		x	
	działki pod domy letniskowe	Nie występują			
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	Nie występują			
	pustostany mieszkaniowe	Nie występują			
	pustostany poprzemysłowe	Nie występują			
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Nie występują			
UKTURA SPOŁECZ	plac publicznego spotkań, festynów	W miejscowości znajdują się przestrzenie sprzyjające integracji mieszkańców oraz organizacji wydarzeń publicznych — przyległy teren przy świetlicy wiejskiej oraz zaplecze sportowo-rekreacyjne zlokalizowane przy		x	

		Wiejskim Centrum Lokalnej Aktywności. Dodatkowym atutem jest altana na terenie świetlicy, wykorzystywana jako miejsce rekreacji, spotkań na świeżym powietrzu oraz różnego rodzaju imprez plenerowych. Obszary te posiadają duży potencjał, jednak wymagają dalszego zagospodarowania, aby w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców i umożliwiać organizację nowoczesnych, komfortowych wydarzeń lokalnych.			
	sale spotkań, świetlice, kluby	W Kowalach Księżych znajduje się świetlica wiejska oraz Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności, jednak wymagają one remontu. Wyposażenie dostępnych sal w WCLA i świetlicy jest podstawowe i częściowo zużyte. Odnowienie tych obiektów poprawiłoby komfort użytkowania, umożliwiło organizację większej liczby wydarzeń oraz podniosło atrakcyjność przestrzeni wykorzystywanej przez mieszkańców do spotkań, zajęć i integracji społecznej. Doposażenie obiektów w nowy, funkcjonalny sprzęt znacząco podniosłoby komfort użytkowania oraz jakość organizowanych wydarzeń i spotkań mieszkańców.		x	
	miejsca uprawiania sportu, miejsca rekreacji	Na terenie miejscowości znajdują się obiekty sportowo-rekreacyjne, w tym trawiaste boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni, siłownia zewnętrzna oraz plac zabaw dla dzieci. Infrastruktura ta pełni ważną rolę w integracji mieszkańców i aktywizacji społecznej, jednak w obecnym stanie wymaga doposażenia i odnowienia, aby zapewnić pełne bezpieczeństwo użytkowników oraz umożliwić organizację zajęć i wydarzeń na wyższym poziomie.		x	
		W miejscowości Kowale Księże nie występują formalnie wytyczone szlaki turystyczne, jednak jej położenie w otoczeniu pól, łąk i niewielkich kompleksów leśnych stwarza naturalny potencjał do tworzenia tras spacerowych, biegowych, rowerowych i konnych.			
	szlaki turystyczne	Na terenie Kowali Księżych nie ma szkoły. Miejscowość należy do obwodu Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kaczkach Średnich. Uczniowie uczęszczają również do Szkoły Podstawowej w Turkowicach oraz szkół zlokalizowanych w Turku.	x		
	szkoły	Na terenie Kowali Księżych nie ma przedszkola. Dzieci uczęszczają do oddziału przedszkolnego funkcjonującego przy SP w Kaczkach Średnich, Turkowicach oraz do przedszkoli w Turku.	x		
	przedszkola	Na terenie Kowali Księżych nie ma biblioteki. Gminna Biblioteka Publiczna znajduje się w Słodkowie. Mieszkańcy korzystają również z	x		

		Biblioteki w Turku.			
	biblioteki	Na terenie Kowali Księżych nie ma placówki opieki społecznej. Mieszkańcy korzystają z usług instytucji wsparcia zlokalizowanych w Turku.	x		
	placówki opieki społecznej	Na terenie Kowali Księżych nie funkcjonuje ośrodek zdrowia. Mieszkańcy korzystają z usług placówek medycznych zlokalizowanych w szczególności w Turku oraz Kowalach Pańskich.	x		
	placówki służby zdrowia	Sieć wodociągowa na terenie Kowali Księżych jest w pełni rozwinięta i dostępna dla 100% mieszkańców, co zapewnia stały dostęp do czystej i bezpiecznej wody pitnej.		x	
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg	Na terenie Kowali Księżych nie ma sieci kanalizacyjnej. Mieszkańcy korzystają głównie z indywidualnych systemów odprowadzania ścieków, takich jak szamba czy przydomowe oczyszczalnie ścieków.			
	kanalizacja	Na terenie Kowali Księżych nie ma sieci gazociągowej.			
	gazociąg	Na terenie Kowali Księżych nie ma ścieżek rowerowych.			
	ścieżki rowerowe	Sieć drogowa w Kowalach Księżych składa się głównie z dróg gminnych oraz kilku dróg wewnętrznych. Większość dróg gminnych jest pokryta nawierzchnią asfaltową. Nieznaczna część dróg ma nawierzchnię gruntową, która jest regularnie równana podczas wiosennych i jesiennych prac porządkowych. Oznakowanie pionowe jest w większości miejsc kompletne, jednak wskazane są inwestycje w poprawę widoczności znaków i dodatkowe zabezpieczenia.		x	
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie)	Oświetlenie na drogach gminnych jest obecne w większości rejonów, część stanowią lampy sodowe starego typu, które wymagają wymiany na nowoczesne, energooszczędne rozwiązania LED.		x	
	oświetlenie dróg	W miejscowości wybudowano 2 km chodnika, co znacząco poprawiło bezpieczeństwo pieszych, zwłaszcza dzieci i osób starszych oraz ułatwiło codzienne poruszanie się wzdłuż głównej drogi.		x	
	chodniki, parkingi,	W Kowalach Księżych funkcjonuje sieć szkieletowa szerokopasmowego internetu, obejmująca część miejscowości, na odcinku ok. 1,5 km. W pozostałych obszarach mieszkańcy korzystają z internetu radiowego lub z usług operatorów sieci komórkowych.		x	
	Internet szerokopasmowy, dostępność Internetu	W Kowalach Księżych nie ma automatu paczkowego.			
	automat paczkowy	W Kowalach Księżych nie funkcjonuje komunikacja publiczna. Jedynym zorganizowanym transportem jest dowóz dzieci i młodzieży do szkoły podstawowej			

		realizowany w ramach gminnego systemu dowozów szkolnych.			
	transport publiczny: a) kolej (przystanki) b) autobus (przystanki)	Kowale Księżę oferują atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową, które odpowiadają na potrzeby osób poszukujących spokojnego i zielonego miejsca do życia blisko natury, a jednocześnie z dobrym dostępem do infrastruktury.		x	
	inne	Nie występują			

ANALIZA ZASOBÓW – część III

RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje*	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie)	Na terenie sołectwa Kowale Księżę zarejestrowaną działalność gospodarczą ma kilka firm zatrudniających od 1 do kilku osób. Mieszkańcy dojeżdżają do pracy również do Turku, Małanowa, Przykony.		x	
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Na terenie Kowali Księżych działa kilka lokalnych podmiotów gospodarczych, które stanowią ważne zaplecze ekonomiczne dla rozwoju wsi. Wspierają one społeczność nie tylko poprzez działalność biznesową, ale również poprzez zaangażowanie w życie społeczne, kulturalne i sportowe. • Firmy produkcyjne, handlowe i usługowe – wspierające lokalny rozwój gospodarczy i dające zatrudnienie mieszkańcom. • Rolnicy i gospodarstwa rolne – wspierające życie wsi, uczestniczące w lokalnych inicjatywach.		x	
	gastronomia	Stowarzyszenie „Nasze Kowale” i Koło Gospodyń Wiejskich – prowadzą działalność gastronomiczną przy okazji wydarzeń lokalnych, imprez okolicznościowych, promując lokalne potrawy i tradycyjne receptury.	x		
	punkty sprzedaży detalicznej	Nie ma			
	miejsca noclegowe	Nie ma			
	gospodarstwa rolne	Kowale Księżę charakteryzują się zróżnicowaną strukturą indywidualnych gospodarstw rolnych. Rolnictwo stanowi istotny element lokalnej gospodarki, krajobrazu i tradycji wsi. W ramach tego obszaru działa kilkadziesiąt gospodarstw rolnych- od kilku do ponad 100 ha.		x	

	uprawy, hodowle	1. Uprawy roślinne •Dominują zboża (kukurydza, pszenica, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies) oraz rośliny pastewne dla potrzeb hodowli zwierząt. •Mieszkańcy samodzielnie uprawiają ogródki warzywne i sady na swoich działkach, co wspiera lokalną konsumpcję i tradycje ogrodnicze. 2. Hodowla zwierząt • hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu w gospodarstwach indywidualnych i koni w Stajni Roka. 3. Potencjał rozwojowy •Możliwość rozwijania ogrodnictwa i sadownictwa ekologicznego oraz sprzedaży bezpośredniej produktów lokalnych. •Promocja lokalnych produktów z ogrodów i sadów mieszkańców może zwiększyć atrakcyjność wsi dla turystów i wzmocnić lokalną gospodarkę.		x	
	zasoby odnawialnych energii	1. Kolektory słoneczne – coraz częściej instalowane na dachach gospodarstw indywidualnych, umożliwiające produkcję ciepłej wody użytkowej. 2. Pompy ciepła – stosowane w gospodarstwach i budynkach mieszkalnych, pozwalające na ekologiczne ogrzewanie oraz chłodzenie pomieszczeń. 3. Instalacje fotowoltaiczne – wspierające efektywność energetyczną.		x	
ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę i/lub powiat (np. fundusz sołecki, dotacje celowe)	Fundusz sołecki w kwocie 35.199,61 zł przyznany na rok 2026, gminne konkursy grantowe, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizacja wniosków do budżetu gminy itp. Konkursy powiatowe, wojewódzkie, w tym Wielkopolska Odnowa Wsi.		x	
	środki wypracowywane	Mieszkańcy wsi oraz lokalne organizacje aktywnie angażują się w pozyskiwanie środków finansowych na potrzeby wspólnoty i rozwój inicjatyw społecznych. 1. Inicjatywy mieszkańców i organizacji lokalnych •Zbiórki publiczne oraz sprzedaż fantów podczas wydarzeń lokalnych •Organizacja imprez i festynów – dochód przeznaczany jest na cele społeczne i rozwój wsi. • Organizacje lokalne – aplikują o wsparcie z programów grantowych 2. Środki zewnętrzne •Gmina Turek – pozyskuje fundusze zewnętrzne na rozwój infrastruktury i inwestycje (np. środki unijne, krajowe programy rozwojowe).			x

MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	dostępność edukacyjna (szkoły)	Teren Kowali Księżych należy do obwodu Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kaczkach Średnich. W bliskiej odległości od wsi znajduje się również Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Turkowicach	x		
	autorytety i znane postacie we wsi/miejscowości	W Kowalach Księżych funkcjonuje wiele osób i grup społecznych, które są naturalnymi autorytetami, cieszą się zaufaniem mieszkańców i odgrywają ważną rolę w życiu wspólnoty: 1. Radny z Kowali Księżych – Przewodniczący Rady Gminy Turek, 2. Prezes i byli Prezesi OSP w Kowalach Księżych 3. Sołtys oraz Rada Sołecka 4. Ksiądz proboszcz 5. Urzędnicy samorządowi 6. Nauczyciele i wychowawcy 7. Przedstawiciele stowarzyszenia „Nasze Kowale” 8. Przedstawiciele Koła Gospodyń Wiejskich 9. Lokalni właściciele firm 10. Osoby zasłużone dla Kowali Księżych, w tym seniorzy – mieszkańcy, którzy przez lata działalności społecznej, zawodowej lub kulturalnej zapisali się w historii i pamięci wsi.		x	
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Nie ma			
	osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach	W Kowalach Księżych mieszka wiele osób posiadających unikalne kompetencje i pasje, które mogą wspierać rozwój społeczności lokalnej: Studenci i absolwenci kierunków wyższych – prawa, medycyny, pedagogiki, kierunków przyrodniczych, technicznych czy społecznych. Osoby z doświadczeniem rolniczym i ogrodnictwem. Mistrzowie rzemiosła i fachowcy – m.in. stolarze, budowlańcy, mechanicy. Społecznicy i liderzy – osoby aktywnie angażujące się w życie wsi, posiadające umiejętności organizacyjne.		x	
	przedsiębiorcy, sponsorzy	Na terenie Kowali Księżych działa wiele lokalnych podmiotów gospodarczych, które stanowią ważne zaplecze ekonomiczne dla rozwoju wsi. Wspierają one społeczność nie tylko poprzez działalność biznesową, ale również poprzez zaangażowanie w życie społeczne, kulturalne i sportowe. • Firmy produkcyjne, handlowe, usługowe, rolnicy i gospodarstwa rolne Sponsorzy prywatni – osoby fizyczne, przedsiębiorcy i właściciele firm, którzy wspierają inicjatywy sołeckie, wydarzenia		x	

		kulturalne i sportowe.			
	pracownicy nauki	W Kowalach Księżych mieszkają osoby posiadające kwalifikacje naukowe, które mogą wspierać rozwój wsi poprzez wiedzę ekspercką i udział w projektach edukacyjnych lub społecznych.	x		
	związki i stowarzyszenia	Na terenie Kowali Księżych aktywnie działają organizacje pozarządowe, które angażują się w różnorodne inicjatywy społeczne, kulturalne, edukacyjne i sportowe: Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Księżych, Stowarzyszenie „Nasze Kowale” Koło Gospodyń Wiejskich w Kowalach Księżych			x
	współpraca zagraniczna, krajowa, regionalna	Kowale Księże uczestniczą w różnorodnych formach współpracy w kraju: 1. Urząd Gminy Turek – inicjatywy społeczne, edukacyjne i kulturalne w ramach gminy oraz współpraca z sąsiednimi sołectwami 2. Powiat turecki – wsparcie projektów lokalnych, udział w programach powiatowych i regionalnych 3. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia w regionie – wymiana doświadczeń, wspólna realizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych i edukacyjnych 4. Przedstawiciel w Sejmie pochodzący z powiatu tureckiego – wsparcie legislacyjne i inicjatywy lokalne 5. Radni lokalni – Rada Gminy Turek, Rada Powiatu Tureckiego, Sejmik Województwa Wielkopolskiego – współpraca przy projektach społecznych, inwestycjach i programach rozwojowych		x	
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI/MIEJSKOWOŚCI	publikatory, lokalna prasa	Informacje o Kowalach Księżych są publikowane w różnych źródłach lokalnych i gminnych, zarówno oficjalnych, jak i niezależnych, obejmujących sprawy kulturalne, społeczne i historyczne. Lokalne portale internetowe i media społecznościowe: 1. iturek.net 2. turek.net.pl 3. turek24.com.pl Profil OSP i KGW w mediach społecznościowych Prasa regionalna: Przegląd Koniński – publikacje o wydarzeniach i inicjatywach w regionie, w tym w gminie Turek.	x		
	książki, przewodniki	Nie ma			

	strony www i media społecznościowe	Kowale Księżę są obecne w sieci zarówno poprzez oficjalne strony gminne, jak i platformy lokalnych instytucji i organizacji społecznych, co umożliwia mieszkańcom oraz osobom zainteresowanym łatwy dostęp do informacji o wsi. Media społecznościowe: 1. Profil OSP na Facebooku, 2. Profil KGW na Facebooku 3. Profil Gminy Turek na Facebooku 4. Profil parafii pw. NMP Królowej Polski w Kaczkach Średnich Strony instytucji lokalnych: 1. Strona parafii w Kaczkach Średnich Strony gminne: 1. Urząd Gminy Turek 2. Aplikacja eKurenda		x	
--	------------------------------------	---	--	---	--

* w przypadku braku jakiegoś zasobu wstawiamy znak „-”

V. ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
1. Dobre położenie miejscowości J 2. Organizacje pozarządowe (OSP, Stowarzyszenie „Nasze Kowale”, KGW) J 3. Czyste powietrze J 4. Walory architektury, zadbane posesje J 5. Kultywowanie tradycji lokalnych, świeckich i kościelnych (np. majowe przy krzyżu, Boże Ciało, dożynki) T 6. Świetlica wiejska S 7. Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności S 8. Lokalni przedsiębiorcy B 9. Duża liczba przedsiębiorców, rolników B 10. Dobrze zorganizowane dowozy do szkoły J 11. Objazdowy handel spożywczy J 12. Kapliczka i krzyże przydrożne T 13. Duża aktywność mieszkańców J 14. Dobra współpraca z gminą J 15. Fundusz sołecki B 16. Tereny rekreacyjno sportowe z boiskiem, placem zabaw i siłownią S	1. Brak usług zbiorowej komunikacji publicznej J 2. Światłowód nie obejmuje całej miejscowości S 3. Niewystarczające oświetlenie S 4. Niedoposażone organizacje pozarządowe S 5. Świetlica wiejska wymagająca remontu i doposażenia S 6. Mało atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu J 7. Brak sklepów, punktów usługowych J 8. Niewystarczające środki na kultywowanie tradycji T 9. Altana wymagająca rozbudowy i doposażenia S 10. Niewystarczająca infrastruktura około drogowa S 11. Stan dróg (część dróg wymagająca utwardzenia) S

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenia płynące z otoczenia)
1. Przynależność do Programu Wielkopolska Odnowa Wsi B 2. Możliwość pozyskiwania środków z ARiMR przez KGW i rolników B 3. Szkolenia z pozyskiwania środków dla organizacji pozarządowych J 4. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych J 5. Duże zaplecze infrastruktury społecznej z możliwością lepszego zagospodarowania S 6. Inwestycje w odnawialne źródła energii J 7. Promocja lokalnych produktów i potraw B	1. Niski przyrost naturalny, zmniejszająca się liczba urodzeń B 2. Pogarszająca się sytuacja gospodarcza w powiecie – likwidacja zakładów pracy B 3. Niska opłacalność produkcji rolnej, zanikające rolnictwo B 4. Zmiany klimatyczne (susza, gwałtowne odpady) co może negatywnie wpływać na gospodarstwa rolne B 5. Migracja młodzieży do dużych miast J 6. Migracja zarobkowa B 7. Wyludniająca się wieś J 8. Niedostateczne inwestycje w infrastrukturę techniczną S 9. Niewystarczająca promocja miejscowości B 10. Słaba dostępność komunikacyjna J 11. Zanik tradycji i kultury lokalnej T

VI. ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Kategorie analizy potencjału rozwojowego (4 sfery/aspekty życia)

Analiza potencjału rozwojowego służy określeniu, w jakim stopniu wieś/miejscowość posiada zasoby i możliwości do dalszego rozwoju. Ocenie podlegają cztery wzajemnie powiązane sfery życia społeczności lokalnej: standard życia, jakość życia, tożsamość oraz byt. Każda z nich odzwierciedla inny aspekt funkcjonowania sołectwa – od warunków materialnych po relacje społeczne i potencjał gospodarczy.

STANDARD (czynniki materialne)

Dotyczy infrastruktury technicznej i społecznej w przestrzeni publicznej – jej ilości, dostępności i stanu. Obejmuje m.in. drogi, chodniki, oświetlenie, wodociąg, kanalizację, dostęp do Internetu, świetlicę, szkołę, obiekty sportowe, miejsca kultury i usług, stan posesji i budynków.

JAKOŚĆ (czynniki niematerialne)

Odnosi się do relacji sąsiedzkich, współpracy społecznej, życzliwości, zaufania i aktywności mieszkańców. Uwzględnia także poczucie bezpieczeństwa, poziom samoorganizacji, dostępność komunikacyjną, ofertę kulturalną, edukacyjną i rekreacyjną oraz ogólny komfort życia w społeczności.

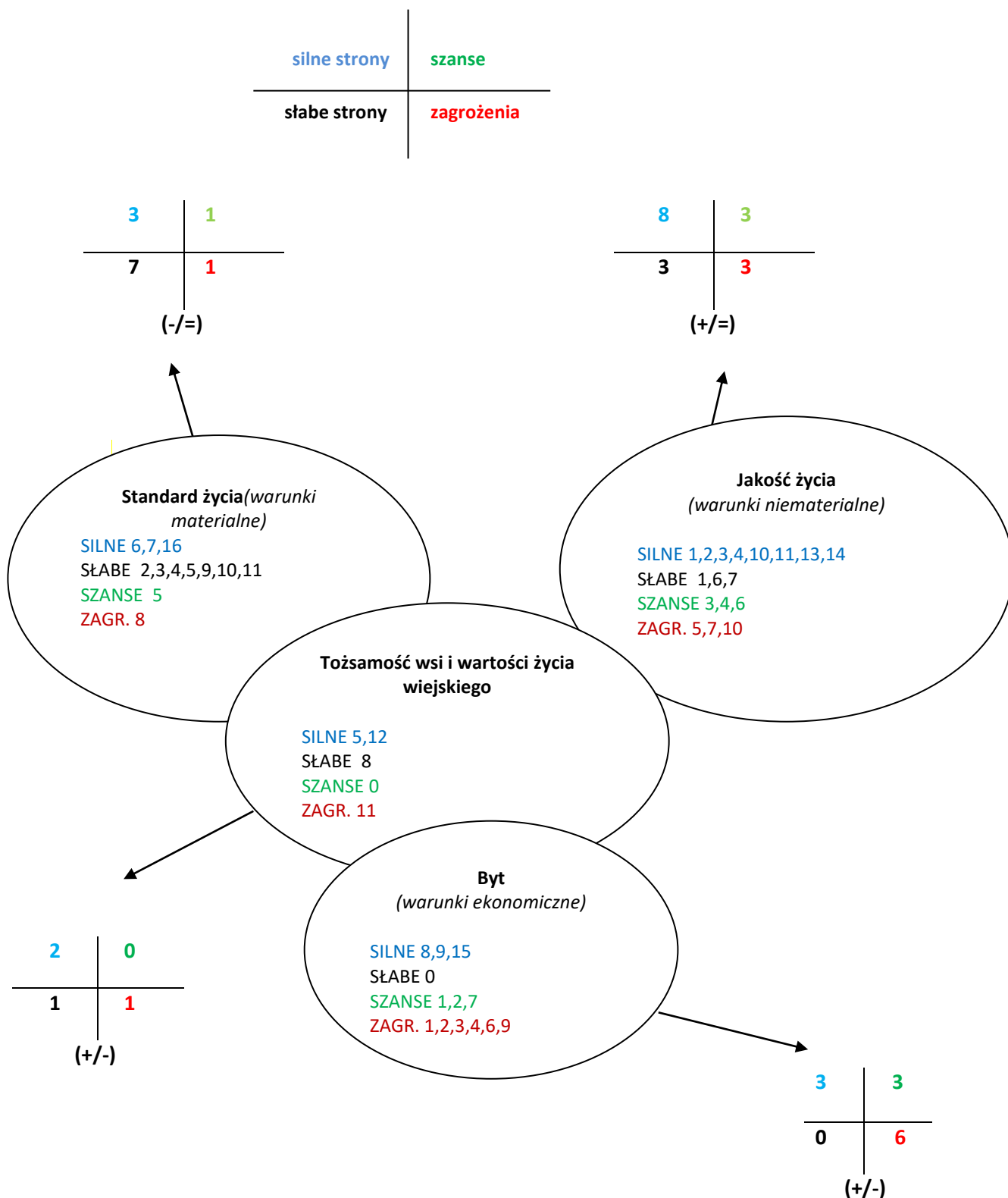
TOŻSAMOŚĆ (historia, kultura, tradycje)

Dotyczy kultury, tradycji i lokalnych zwyczajów, które budują poczucie wspólnoty i więzi międzypokoleniowej. Obejmuje lokalny styl architektury i krajobrazu, pamięć o wydarzeniach i mieszkańcach, tradycyjne potrawy, rzemiosło, dawne zawody oraz charakterystyczne elementy przestrzeni i kultury wsi.

BYT (możliwości ekonomiczne)

Związany z warunkami gospodarczymi i szansami rozwoju ekonomicznego społeczności lokalnej. Obejmuje przedsiębiorczość, działalność rolniczą, usługi, produkcję, pozyskiwanie dotacji i środków zewnętrznych, szkolenia, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz promocję lokalnych produktów i terenów inwestycyjnych.

Wynikiem analizy potencjału rozwojowego jest liczbowe określenie stosunku pozytywów (mocnych stron i szans) do negatywów (słabych stron i zagrożeń) w odniesieniu do każdego z czterech wymienionych aspektów życia.

VIII. WIZJA WSI/MIEJSCOWOŚCI (hasłowa i opisowa)

Wizja to wyobrażenie stanu docelowego wsi, oddaje zbiorowe marzenia i oczekiwania co do przyszłości wsi jest realna (osiągalna), bazuje na posiadanych atutach, nie abstrahuje od barier, wzmacnia czynniki wyróżniające wieś, zawiera dźwignię rozwojową.

Wizja sołectwa/wsi miejscowości na 2030 rok

„Kowale Księżę – zawsze prężnie”

W 2030 roku Kowale Księżę to nowoczesna, przyjazna i dobrze zorganizowana miejscowość, która świadomie wykorzystała swoje atuty oraz potencjał społeczny mieszkańców. Łączy w sobie szacunek dla tradycji z dynamicznym rozwojem infrastruktury i lokalnej aktywności, dzięki czemu zachowuje swój wyjątkowy charakter, a jednocześnie odpowiada na współczesne wyzwania.

Silną podstawą zmian pozostaje zaangażowana wspólnota lokalna oraz aktywne organizacje społeczne – OSP, Koło Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszenie „Nasze Kowale”. Dzięki szkoleniom, pozyskanym środkom i lepszemu wyposażeniu, rozwinęły szeroką ofertę działań kulturalnych, integracyjnych i edukacyjnych, które angażują mieszkańców w każdym wieku i wzmacniają więzi społeczne. Ponadto strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa całej społeczności.

Wieś wykorzystała swoje zaplecze infrastruktury społecznej, odnowiono i nowocześnie wyposażono świetlicę wiejską oraz rozwinęło się Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności. Te miejsca stały się sercem życia społecznego – przestrzenią spotkań, warsztatów i wydarzeń dla młodszych i starszych mieszkańców. Rozbudowana altana i zadbane przestrzeń rekreacyjna przyciągają do wspólnego spędzania czasu, szczególnie w okresie letnim.

Znacząco poprawiła się jakość infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa. Wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych powstały nowe, dobrze oświetlone i funkcjonalne chodniki, które zapewniają bezpieczne poruszanie się pieszym, w tym dzieciom uczęszczającym do szkoły oraz na spotkania integracyjne. Separacja ruchu pieszego od kołowego umożliwia spokojne i bezpieczne korzystanie z przestrzeni publicznej.

Wieś dysponuje szybkim Internetem dostępnym dla mieszkańców, co sprzyja nowoczesnym formom pracy, nauki i rozwoju przedsiębiorczości. Drogi są sukcesywnie utwardzane, a oświetlenie uliczne zapewnia bezpieczeństwo po zmroku, co dodatkowo podnosi komfort życia.

Miejscowość dba o estetykę i walory krajobrazowe – zadbane posesje, czyste powietrze oraz szacunek dla lokalnej architektury tworzą harmonijną i zdrową przestrzeń do życia. Kapliczka i krzyże przydrożne pozostają ważnymi elementami tożsamości, a lokalne tradycje, obrzędy i święta są pielęgnowane, wzmacniając poczucie wspólnoty i ciągłość pokoleń.

W obliczu wyzwań gospodarczych i klimatycznych rolnicy i przedsiębiorcy korzystają z dostępnych programów wsparcia, inwestują w nowoczesne i odporne na zmiany środowiskowe rozwiązania, co pozwala im utrzymać działalność i rozwijać ją mimo trudności.

Pomimo ogólnokrajowych tendencji migracyjnych wieś tworzy warunki sprzyjające pozostaniu i powrotowi mieszkańców, oferując stabilność, dobre warunki życia oraz aktywne i wspierające środowisko społeczne.

W 2030 roku Kowale Księżę są symbolem harmonijnego rozwoju – miejscem bezpiecznym, otwartym i pełnym życia, gdzie tradycja spleta się z nowoczesnością, a każdy mieszkaniec, może czuć się bezpiecznie i realizować swoje plany.

VIII. PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI/MIEJSCOWOŚCINA OKRES 5 LAT

Wizja wsi/miejscowości (hasłowa): „**Kowale Księżę – zawsze prężnie**”

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju
1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Budowanie silnej i zintegrowanej wspólnoty międzypokoleniowej poprzez aktywne uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym Kowali Księżych	Świetlica wiejska, Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności, altana, aktywne organizacje społeczne, wysoki poziom zaangażowania mieszkańców, obecność miejsc kultu i tożsamości, Fundusz sołecki, doświadczenie mieszkańców w organizowaniu wydarzeń	Zanikająca tradycja, starzejąca się społeczność, nieudokumentowana historia straży, brak zainteresowania młodzieży historią, niewystarczająca infrastruktura do organizacji wydarzeń, migracja mieszkańców, niewystarczająco wyposażone organizacje społeczne	1. „Smaki i Dźwięki Kowali Księżych” – warsztaty kulinarne, rękodzieła, folklorystyczne, zakup pieca do wypieku chleba 2. „Aktywni dla Wsi” – szkolenia dla organizacji pozarządowych 3. „Święta Kowali Księżych – Tradycja w Sercu Wspólnoty” – organizacja corocznych świąt i festynów lokalnych 4. „Łączymy Pokolenia” – projekty integracyjne dla mieszkańców (warsztaty, wystawy, albumy) 5. „Wizualne Kowale Księżę” – stworzenie materiałów promocyjnych (foldery, plakaty, filmy) 6. „Aktywna wspólnota na wyciągnięcie ręki” - wyposażenie dla Stowarzyszenia „Nasze Kowale”

2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej poprzez zachowanie i rozwijanie tradycji, historii oraz kultury wsi Kowale Księżę

1. „Strażackie Dziedzictwo Kowali Księżych” – opracowanie i wydanie Kroniki OSP jako dokumentu historii lokalnej (zdjęcia, wspomnienia, wydarzenia)
2. „Nasza Duma, Nasza Historia – Jubileusz OSP Kowale Księżę” – przygotowanie i przeprowadzenie obchodów jubileuszu 75-lecia działalności OSP
3. „Sztandar Pokoleń – Trwały Symbol Strażackiej Tradycji” - zakup oraz uroczyste poświęcenie sztandaru OSP jako symbolu honoru i ciągłości tradycji
4. „Archiwum Kowali Księżych” – zbieranie, dokumentowanie i digitalizacja historii mieszkańców (wspomnienia, dawne zwyczaje, zdjęcia, przedmioty codziennego użytku)
5. „Kowalskie Korzenie” – tablice historyczne, informacyjne wraz z małą architekturą
6. „Kowale Księżę Online” – cyfrowa opowieść o miejscowości
7. „Mistrzowie Pamięci” – prelekcje i spotkania z seniorami
8. „Pamięć Kowali Księżych” – odrestaurowanie kapliczki i przydrożnych krzyży, oznakowanie i promocja miejsc kultu
9. „Spacerem po Historii” – edukacyjne trasy Kowali Księżych, organizacja tematycznych spacerów i ścieżek historycznych
10. „Nowoczesne KGW – tradycja i rozwój” – doposażenie Koła Gospodyń Wiejskich

1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
B. STANDARD ŻYCIA			
1. Tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych i zadbanych przestrzeni publicznych	Świetlica wiejska oraz Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności wraz z zapleczem sportowo-rekreacyjnym, organizacje pozarządowe gotowe do współpracy, Fundusz sołecki, zaangażowanie rolników i przedsiębiorców, dobra współpraca z Gminą Turek, środki grantowe, fundusze zewnętrzne, przynależność do Programu Wielkopolska Odnowa Wsi	Niedostateczna infrastruktura społeczna i rekreacyjna - świetlica i Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności do remontu, niedostateczne bezpieczeństwo i wyposażenie OSP, brak atrakcyjnej oferty edukacyjno-rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży, niewystarczająca struktura około drogowa, stan dróg (część dróg wymagająca utwardzenia), niedoświetlone drogi w niektórych miejscach	1. „Serce Wsi Kowale Księżę - rewitalizacja świetlicy wiejskiej i terenu wokół” 2. „Wiejskie Centrum Lokalnej Aktywności – Nowy Standard dla Mieszkańców” – rewitalizacja i doposażenie 3. „Dźwięki Wspólnoty” – zakup systemu nagłośnienia dla wydarzeń lokalnych 4. „Bezpieczeństwo i Rozwój” – rozbudowa garażu OSP Kowale Księżę 5. „Zielona Przestrzeń Spotkań” – modernizacja terenów rekreacyjnych wokół świetlicy 6. „Altana Pokoleń” – rozbudowa i doposażenie strefy wypoczynku 7. „Mała Architektura – Wielkie Zmiany” – montaż ławek, koszy i tablic informacyjnych 8. „Zielona Wioska” – program nasadzeń, pielęgnacji i utrzymania terenów zielonych 9. „Ścieżka Odkrywców” – budowa edukacyjnej trasy przyrodniczo-historycznej 10. „Plac Zabaw Przyszłości” – interaktywny park zabaw dla dzieci

2. Poprawa jakości infrastruktury technicznej i bezpieczeństwa mieszkańców			1. „Bezpieczne Drogi Kowali Księżych” – remonty i utwardzanie dróg gminnych oraz wewnętrznych 2. „Chodniki dla Wszystkich” – budowa kolejnych odcinków chodników i modernizacja istniejących 3. „Światło dla Bezpieczeństwa” – rozwój i poprawa oświetlenia ulicznego 4. „Spokojna Wieś” – wprowadzenie elementów uspokojenia ruchu drogowego (znaki) 5. „Bezpieczny Pieszy” – ochrona dzieci i seniorów na drogach lokalnych 6. „Wspólnie dla Infrastruktury” – partnerstwo z Gminą na rzecz inwestycji drogowych 7. „Nowoczesna i bezpieczna OSP” – wyposażenie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalach Księżych
--	--	--	---

1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
C. JAKOŚĆ ŻYCIA			
1. Aktywizacja mieszkańców poprzez stworzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Istniejące obiekty sportowe: boisko trawiaste, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, siłownia plenerowa, plac zabaw, aktywna społeczność lokalna chętna do udziału w zajęciach sportowych i rekreacyjnych, silne organizacje społeczne (OSP, KGW, Stowarzyszenie „Nasze Kowale”) mogące wspierać organizację wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, Fundusz sołecki oraz możliwość pozyskania dofinansowania z programów gminnych, wojewódzkich i unijnych	niewystarczająca i przestarzała infrastruktura sportowa i rekreacyjna, brak systematycznej oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych, starzenie się społeczeństwa i migracja młodzieży, funkcjonująca sieć szkieletowa szerokopasmowego internetu obejmująca część miejscowości, dostęp do internetu radiowego i mobilnego	1. „Aktywnie w Kowalach Księżych” – rewitalizacja i rozbudowa obiektów sportowych 2. „Ruch to zdrowie” – zajęcia sportowe i rekreacyjne dla różnych grup wiekowych, zakup sprzętu rekreacyjno-sportowego 3. „Sportowa Przygoda dla Młodych” – programy sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży 4. „Aktywnie na świeżym powietrzu” – spacer, rajdy, biegi, pikniki rodzinne 5. „Zielona przestrzeń rekreacji” – zagospodarowanie terenów zielonych pod rekreację (np. montaż ławek, stołów do gry w szachy, ścieżek zdrowia, oświetlenia, szatni)
2. Zwiększenie dostępności do nowoczesnych technologii i usług			1. „Szybki Internet dla Kowali Księżych” – rozszerzenie zasięgu sieci światłowodowej 2. „Cyfrowa świetlica” – centrum edukacji technologicznej dla mieszkańców 3. „Cyfrowa integracja” – aktywizacja społeczności przez nowoczesne technologie 4. „Technologie blisko Ciebie” – szkolenia i warsztaty cyfrowe dla mieszkańców

1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
D. BYT			
1. Budowanie pozytywnego i nowoczesnego wizerunku Kowali Księżych jako atrakcyjnego miejsca do życia i inwestowania	Dobre położenie miejscowości, czyste powietrze i naturalne walory krajobrazowe, zadbane posesje i estetyczna architektura lokalna, rozwinięta infrastruktura społeczna, aktywne organizacje społeczne, dobra współpraca z Gminą Turek, Fundusz sołecki	Migracja młodzieży do miast, niedostateczna oferta rekreacyjna i kulturalna, brak wystarczającej promocji sołectwa i jego walorów	1. „Witamy w Kowalach Księżych” – zaprojektowanie, wykonanie i montaż witaczy, które podkreślą tożsamość i walory miejscowości 2. „Kowale Księżę w centrum uwagi” – zakup i wykorzystanie rollupów promocyjnych 3. „Mobilna przestrzeń promocji i integracji” – zakup namiotu eventowego 4. „Gadżety Kowali Księżych – małe rzeczy z dużym znaczeniem” - zakup gadżetów promocyjnych (np. długopisy, torby bawełniane, kubki, magnesy) z symbolem miejscowości 5. „Kowale Księżę – historia i terażniejszość” – publikacja promocyjno-edukacyjna

IX. PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI/MIEJSCOWOŚCINA OKRES 2 LAT

Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja*	Hierarchia
	Organizacyjnie	Finansowo		
„Święta Kowali Księżych – Tradycja w Sercu Wspólnoty” – organizacja corocznych świąt i festynów lokalnych	tak	tak	2+2+2+2+2=10	IV
„Nowoczesne KGW – tradycja i rozwój” – doposażenie Koła Gospodyń Wiejskich	tak	nie	4+4+4+4+4=20	II
„Zielona Przestrzeń Spotkań” – modernizacja terenów rekreacyjnych wokół świetlicy	tak	nie	3+3+3+3+3=15	III
„Serce Wsi Kowale Księżę - rewitalizacja świetlicy wiejskiej i terenu wokół”	tak	nie	5+5+5+5+5=25	I
„Dźwięki Wspólnoty” – zakup systemu nagłośnienia dla wydarzeń lokalnych	tak	nie	1+1+1+1+1=5	V
Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł? (Maksymalnie 3 propozycje uszeregowane według ważności)	1. „Serce Wsi” – Rewitalizacja i doposażenie świetlicy wiejskiej 2. „Nowoczesne KGW – tradycja i rozwój” – doposażenie Koła Gospodyń Wiejskich 3. „Zielona Przestrzeń Spotkań” – modernizacja terenów rekreacyjnych wokół świetlicy Źródła: Wielkopolska Odnowa Wsi - Pięknieje Wielkopolska Wieś, ARiMR, Fundusz Sołecki, WFOŚiGW, Budżet Gminy, Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw, Nasza wieś naszą wspólną sprawą, Wielkopolska Wspiera Gospodynie Wiejskie			

*wg ważności od 1 do 5, gdzie 1 oznacza projekt najmniej ważny, a 5 - projekt najważniejszy

Podpisy osób uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:

/-/ Joanna Sobczak

/-/ Eugeniusz Linka

/-/ Ireneusz Kolenda

/-/ Ewelina Michałowicz

/-/ Gabriela Kolenda

Podpisy moderatorów odnowy wsi:

/-/ Nina Kropidłowska

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XXV/167/26
RADY GMINY TUREK

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie zatwierdzenia Sołeckiej Strategii Rozwoju Kowali Księżych

Mieszkańcy sołectwa Kowale Księże, przedstawiciele organizacji lokalnych wraz z moderatorem, wypracowali Sołecką Strategię Rozwoju Kowali Księżych, określającą zasoby jakimi dysponuje sołectwo, słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia, wizję rozwoju oraz program działań długo i krótkoterminowych. Strategia Rozwoju Kowali Księżych na okres styczeń 2026-grudzień 2030, została zatwierdzona przez mieszkańców na zebraniu wiejskim w dniu 26 stycznia 2026 r.

Podjęta przez sołectwo inicjatywa ma celu poprawę jakości życia mieszkańców, pobudzenie i uatrakcyjnienie miejscowości. Ma przyczynić się do zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promować obszary wiejskie poprzez wykorzystanie ich naturalnych atutów - środowiskowych i turystyczno-rekreacyjnych.

Ponadto przyjęta strategia stanowi jeden z kroków do działań mających służyć pozyskaniu środków na rozwój społeczno-infrastrukturalny sołectwa. Zatwierdzenie tego dokumentu będzie szansą na skuteczniejsze pozyskiwanie dofinansowań na rozwój sołectwa, a także pozwoli Gminie Turek na aplikowanie o pomoc finansową na rozwój miejscowości w ramach różnych projektów i programów.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.